

SAFIR2022:n verkkosivut

13.8.2021

VN/13467/2021

YDINVOIMALAITOSTEN TURVALLISUUSTUTKIMUSOHJELMA SAFIR2022 VUONNA 2022; HANKE-ESITYKSET SYKSYLLÄ 2021

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) käynnisti vuonna 2019 kansallisen nelivuotisen ydinvoimalaitosten turvallisuustutkimuksen teknistieteellisen tutkimusohjelman, jonka tarkoituksena on varmistaa ydinturvallisuusosaamisen säilyminen ja edelleen kehittäminen Suomessa. SAFIR2022 -ohjelman (SAfety of nuclear power plants – Finnish national Research programme) elokuussa 2018 valmistuneessa runkosuunnitelmassa kuvataan tutkimusohjelman sisältö ja rahoitettavien hankkeiden aihepiirit.

Työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittaa tällä kirjeellä menettelystä, jonka mukaisesti syksyllä 2021 voidaan tehdä tutkimushanke-esityksiä SAFIR2022-tutkimusohjelmaan vuodeksi 2022. Hakuaika tutkimusohjelmaan on **13.8 – 8.10.2021**. Hankehaku on SAFIR2022-tutkimusohjelman viimeinen. Syksyllä 2022 käynnistyy uuden SAFER2028-tutkimusohjelman hankehaku. SAFER2028-tutkimusohjelma on jatkoa KYT2022- ja SAFIR2022-tutkimusohjelmille.

Tämä kirje, ohjelman runkosuunnitelma (liite 1), vuoden 2022 haun erityispiirteitä käsittelevä (infrastruktuuri) liite 1-1 ja hakumenetelystä tarvittavat liitteet löytyvät käynnissä olevan SAFIR2022-ohjelman verkkosivuilta.

SAFIR2022-ohjelman rahoitus

SAFIR2022-ohjelmaa rahoittavat ydinenergia-alalla toimivat keskeiset organisaatiot. Vuodeksi 2022 voidaan rahoitusta hakea myös usealta rahoituksesta itsenäisesti päättävältä taholta. Tämän hakuilmoituksen perusteella haetaan rahoitusta Valtion ydinjätehuoltorahastolta (VYR).

Tässä hankehaussa on kaksi osaa, joista muodostuu vuoden 2022 ydinenergialain tarkoittama hankekokonaisuus, ja joista ensimmäinen osa on kaikille vapaa haku tutkimus- ja infrastruktuurihankkeista.

Toisena osana on vain VTT Oy:lle suunnattu Ydinturvallisuustalon laboratorio-osan toimitilakustannus, joka on kuvattu laissa ydinenergiain muuttamisesta (676/2015), YEL 53 a §, katso yleisperustelut ja pykäläkohtaiset perustelut. Tämä rahoitus on maksimissaan 2 050 000 euroa vuonna 2022 (myös KYT-ohjelma rahoittaa toimitilakustannuksia maksimissaan 650 000 eurolla vuonna 2022). Jos tätä rahoitusta ei käytetä täysimääräisenä, voidaan sitä käyttää myös haun ensimmäiseen osaan.

Ensimmäisen osan hankkeisiin ei ohjelman viimeisenä tutkimusvuotena voi esittää uusia Excellence-hankkeita. Useampivuotiseksi Excellence -hankkeiksi aiemmin hyväksytyt hankkeet toimittavat täydellisen tutkimushakemuksen sijasta suppean hakemuksen ja ilmoituksen tutkimuksen jatkumisesta.

Hankkeiden valintaperusteet ja –menettelyt

SAFIR2022-ohjelmassa projektiesitysten valintaperusteina käytetään hankkeiden tieteellistä tasoa, turvallisuusvaikutusta, hyötyä loppukäyttäjille, kykyä varmistaa tietämyksen säilymistä ja uuden tietämyksen kehittämistä sekä vuonna 2022 erityisesti vaikutusta uuden asiantuntijasukupolven kouluttamiseen, sopivuutta SAFIR2022-ohjelman runkosuunnitelmaan ja osallistumista kansainväliseen yhteistyöhön. Infrastruktuurihankkeita arvioidaan erityisesti tutkimusvalmiuksien kehittämisen kannalta.

SAFIR2022-ohjelman ohjausryhmät arvioivat hanke-esitykset edellä mainittuja kriteereitä vasten. Näiden arvioiden ja oman harkintansa perusteella SAFIR2022-ohjelman johtoryhmä tekee esityksen TEM:lle ja rahoittajille lain tarkoittamasta hankekokonaisuudesta vuodelle 2022.

Johtoryhmän esityksessä VYR-rahoituksen loppusumma voi olla korkeintaan ministeriön ilmoittaman käytettävissä olevan VYR-rahoituksen suuruinen. Johtoryhmän käsittelyn aikana rahoittajilla on mahdollisuus sopia keskenään sekä tarvittaessa hanke-esitysten tekijöiden kanssa hankkeiden suuntaamisesta tai yhdistämisestä ja hankkeen rahoituksen tai laajuuden muuttamisesta alkuperäiseen hakemukseen nähden.

Työ- ja elinkeinoministeriölle toimitettujen hakemusten pohjalta TEM tekee esityksen yhdestä ydinenergialaisista säädetty vaatimukset täyttävästä hankekokonaisuudesta VYR:lle. Lain mukaan hankekokonaisuuden tulee tukea asetettua ydinturvallisuuden asiantuntemuksen ylläpitämistävoitetta. Aiemmin mainittua SAFIR2022-runkosuunnitelmaa ja sen liiteaineistoa pidetään hanke-ehtotusten laatimisen sisällöllisenä lähtökohtana.

Muita arviointiperusteita TEM:n esitykseen valittaville hankkeille ovat hankkeiden merkittävyys tutkimustarpeiden kannalta, soveltuvuus edellä mainittuun hankekokonaisuuteen, teknillistieteelliset ansiot, taloudellinen edullisuus suhteessa kyseisen hankkeen tavoitteisiin, valittavien organisaatioiden edellytykset saavuttaa suunnitellut tulokset sekä aikaisemmat referenssit.

VYR-rahoitusosuus hankkeissa on pääsääntöisesti maksimissaan 70 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Perustelluista syistä voidaan hankkeelle kuitenkin myöntää tätä suurempi rahoitusosuus. Lisäksi

kansainvälisiin sopimuksiin perustuvat osallistumismaksut voivat saada 100 % VYR-rahoituksen. Tutkimusohjelman johtoryhmä voi ehdottaa osallistumismaksun täysimääräistä VYR-rahoitusta.

Kaikissa hanke-esityksissä tulee esittää projektisuunnitelma, jossa kuvataan hankkeen tehtävät ja niiden tavoitteet. Projektien tulee muodostua yhtenäiseen tavoitteeseen tähtäävistä osakokonaisuuksista.

On suositeltavaa, että hanke-esitysten tekijät ovat mahdollisimman paljon yhteydessä tutkimusohjelman tulosten ja menetelmien loppukäyttäjiä edustavien alueiden ohjausryhmien ja ohjelman johtoryhmän kanssa jo hankkeita suunnitellessaan. Ohjelman johtaja ja TEM:n yhteyshenkilö avustavat tarvittaessa.

Hanke-esityksien jättäminen syksyllä 2021 vuodelle 2022

Ydinvoimalaitosten turvallisuutta koskevat SAFIR2022-ohjelman runkosuunnitelmaan sopivat hanke-esitykset on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriön sähköpostiosoitteeseen tarjoukset@tem.fi, viimeistään **perjantaina 8.10.2021 kello 12.00 (sähköpostin lähetysaika)**. Hanke-esitykset liitteineen on toimitettava yhtenä PDF-tiedostona, jossa tiedoston koon rajoittamiseksi vain allekirjoitussivu(t) on skannattu ja jonka nimi on muotoa ACRONYM_SAFIR2022_esitys_2022.pdf (ACRONYM on hankkeen korkeintaan 7 merkkiä sisältävä lyhytnimi). Sähköpostin saatteessa ja asiakirjoissa on viitattava hankehakua koskevaan asianumeroon VN/13467/2021.

Tämän lisäksi sähköiset dokumentit tulee toimittaa haun ohjeistuksen (liite 4) mukaisesti samaan ajankohtaan mennessä myös ohjelman johtajalle sähköpostiosoitteeseen jari.hamalainen@vtt.fi.

Tutkimusohjelman runkosuunnitelma vuoden 2022 lisäaineistoinen ja ohjeet hakemukseen mukaan liitettäväksi projektisuunnitelmaksi ja rahoitusesitykseksi ovat ladattavissa käynnissä olevan SAFIR2022-ohjelman verkkosivuilta, osoite alla. Verkkosivuilla on myös lisätietoja hankkeiden arviointimenettelystä ja aikataulusta.

Johtoryhmän esitys ohjelmaan otettaviksi hankkeiksi toimitetaan ministeriöön 31.12.2021 mennessä. Tämän jälkeen tehtävästä TEM:n esityksestä antaa Säteilyturvakeskus lausuntonsa, ja päätökset hankkeiden rahoituspäätökset pyritään tekemään maaliskuun 2022 loppuun mennessä.

Kansallinen lainsäädäntö ja EU:n valtioneuvoston sääntely

Tutkimusohjelmaan sovelletaan ydinenergialakia (990/1987) ja valtioneuvoston päätösvaltuutuslakia (688/2001) sekä EU:n valtioneuvoston sääntelyä. Tapauskohtaisesti sovellettavaksi tulee jokin alla selostetuista.

Puitteet tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävälle valtioneuvostolle annetun komission tiedonannon (2014/C 198/01), jäljempänä T&K&I-tiedonanto, mukaan tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaatiolle myönnetty julkinen rahoitus muuhun kuin taloudelliseen toimintaan ei kuulu perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, jos yksikön mahdollisesti harjoittama taloudelli-

nen ja muu toiminta sekä niiden kustannukset, rahoitus ja tulot voidaan erottaa selkeästi toisistaan ja näin estää tehokkaasti ristikkäis-tuen siirtyminen taloudelliseen toimintaan.

Tiedonannon mukaan tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaatioina tai tutkimusorganisaatioina pidetään sellaista yhteisöä, sen oikeusasemasta (julkis- tai yksityisoikeudellinen) tai rahoitustavasta riippumatta, jonka päätavoitteena on harjoittaa riippumattomasti perustutkimusta, teollista tutkimusta tai kokeellista kehittämistä tai levittää tällaisen toiminnan tuloksia laajasti koulutuksen, julkaisujen tai tiedonsiirron kautta. Ks. myös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuen käsitteestä annettu komission tiedonanto (2016/C 262/01), jossa käsitellään infrastruktuurin sekakäyttöä.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 1407/2013 voidaan soveltaa, jos jäsenvaltion yhdelle yritykselle myöntämän vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei ylitä 200 000 euroa minkään kolmen verovuoden jakson aikana ja lisäksi noudatetaan asetuksen mukaisia menettelyitä. Yrityksen on itse seurattava saamansa de minimis -tuen määrää ja ilmoitettava siitä hakieksaan uutta tukea, jotta eri viranomaisten myöntämien de minimis -tukien yhteissumma ei ylitä tuen sallittua enimmäismäärää kuluvaan ja kahden edellisen verovuoden ajalla.

Tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettua komission asetusta (EU) N:o 651/2014 voidaan soveltaa mm. tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävään tukeen (ks. tarkemmin 4 luku) ja koulutustukeen (ks. tarkemmin 5 luku). Soveltaminen edellyttää, että tuki täyttää kaikki asetuksessa säädetyt edellytykset ja lisäksi asetuksessa säädetyt kyseessä olevaa tukimuotoa koskevat erityisedellytykset.

Ministeriön ja SAFIR2022-ohjelman yhteyshenkilöt

Ydinvoimalaitosten turvallisuustutkimusohjelman hankkeita koskevissa asioissa ministeriön ja VYR:n yhdyshenkilö on yli-insinööri Jorma Aurela, sähköposti jorma.aurela@tem.fi, puh. 050 592 2109. Ohjelmasta antaa tietoja myös sen johtaja Jari Hämäläinen, sähköposti jari.hamalainen@vtt.fi, puh. 020 722 6467.

Kuvaus henkilötietojen käsittelystä VYR:n tutkimusrahastojen rahoitusmenettelyissä ja rahaston alaisissa tutkimusohjelmissa on saatavilla osoitteessa <http://tem.fi/tietosuojaselosteet> sekä SAFIR2022-ohjelman verkkosivuilla.

Riku Huttunen
Osastopäällikkö

Jorma Aurela
Yli-insinööri

LIITTEET	TEM:n arkistoon liitteet tiedostona (liitteiden numerointi 1, 1-1, 2, 2-1, 3 ja 4)
JAKELU	SAFIR2022:n verkkosivut: http://safir2022.vtt.fi
TIEDOKSI (ei liitteitä)	Valtion ydinjätehuoltorahasto Ydinturvallisuusneuvottelukunta